

OPINIÓ

Presidenta del Grup Intergovernamental Tècnic de Sòls de l'Aliança Mundial de Sòls de la FAO

Rosa M. Poch

L'emergència climàtica i els sòls: ser part de la solució

Dins dels pocs acords consensuats en la cimera del clima del 2019, hi ha el reconeixement –humil– que s'han d'actualitzar les polítiques en funció dels resultats de la recerca. Encara menys s'ha arribat a cap acord definitiu en la regulació dels mercats de carboni, per la resistència a disminuir o penalitzar les emissions de diòxid de carboni. En aquest context, ens hauríem de plantejar si, a banda de reduir emissions, l'agricultura i en general el maneig del sòl agrícola no poden ser part de la solució en lloc de ser part del problema.

La matèria orgànica dels sòls del món representa vora 1.500 Pg (1 Pg = 1.000 milions de tones) de carboni. És el doble del contingut en l'atmosfera i el triple del contingut en la biomassa de tot el planeta, amb el valor afegit que és un carboni emmagatzemat a més llarg termini. A Catalunya, el mapa de carboni orgànic als sòls agrícoles publicat per l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya dona una estimació de 0,048 Pg, que correspon a una mitjana de 50 tones de carboni orgànic per hectàrea en els 30 cm superiors dels sòls agrícoles. Caldria preguntar-se si aquest és el nivell màxim de carboni que poden emmagatzemar o, per contra, si estan emetent carboni a l'atmosfera. La matèria orgànica fa que els sòls siguin més fèrtils i més resilents davant dels canvis ambientals, però l'erosió i alguns tipus de conreu intensiu han suposat que se'n perdi de manera accelerada. Algunes iniciatives, com la 4x1.000 presentada en la cimera de París el 2018, té l'objectiu (utòpic) d'assolir un increment anual del 0,4% de matèria orgànica als sòls de tot el món, que permetria compensar les emissions anuals de diòxid de carboni, i augmentaria la productivitat dels sòls i la suficiència i la seguretat alimentàries.

Però aquesta estratègia guany-guany no és fàcil d'aplicar. En primer lloc, les pràctiques de maneig dels sòls que en fan augmentar el carboni orgànic són específiques de cada lloc i no es poden generalitzar. En segon lloc, els beneficis directes del segrest del carboni al sòl per l'agricultor, com l'augment de la producció, només són evidents a mitjà termini, i el monitoratge de la seva eficiència requereix anàlisis periòdiques. En darrer lloc, falta informació. Per exemple, tot i que Catalunya ja té el mapa de sòls a escala 1:250.000 publicat per l'ICGC, és massa general per poder actuar a escala de finca, i els mapes a escala més detallada (1:25.000), encara que progressen de manera regular, tan

Un camp de conreu de cereal, situat a prop de Solsona ■ EVA POMARES

sols cobreixen el 25% de la superfície total del territori.

Tot i això, s'estan donant moviments institucionals que permeten tenir esperances. A Catalunya s'ha aprovat recentment la llei d'espais agraris, que té com a objectiu conservar i protegir els sòls agraris davant d'una urbanització creixent i dels ris-

cos de degradació com la contaminació i l'erosió. Mesures com ara no cremar rostolls, els cultius de cobertura, la rotació de cultius i el guaret són pràctiques ja en ús, fomentades, a més, pels ajuts de la política agrària comuna (PAC). S'està posant en marxa una missió de la Unió Europea, Salut del Sòl i Alimentació, i es torna a considerar l'adopció d'una directiva

europea de sòls, tal com existeix per a l'aigua i per a l'aire. A escala global, l'Aliança Mundial de Sòls de la FAO està construint un ambiciós projecte de recarbonització de sòls (RECSOIL), que pretén que es considerin els crèdits de carboni del sòl, els beneficiaris dels quals serien, entre d'altres, els agricultors que apliquessin pràctiques per incrementar el carboni orgànic del sòl.

Però el combat contra la crisi climàtica és contra rellotge, i no podem permetre'ns esperar a tenir totes les dades, o que s'aprovin polítiques supranacionals per actuar. En qualsevol cas, cal actuar en paral·lel en diversos fronts: conscienciació social que porti els governs a actuar, recerca, bases de dades de sòls i monitoratge, a través d'accions integrals per obtenir l'escenari desitjat. En la mesura que considerem els sòls un recurs natural que cal protegir i que és patrimoni del país, estarem en disposició que siguin una part clau en la mitigació del canvi climàtic.

Els representants de la mesa unitària, reunits amb el president Torra i el conseller Aragonès ■ EPA

Una nova pugna per exigir un pressupost en “clau social”

Les entitats, sindicats i patronals del tercer sector traslladen al govern la situació “crítica i insostenible”

E.F.
BARCELONA

Activar polítiques i millorar substancialment el finançament per garantir uns serveis socials dignes. Aquesta és la petició que van traslladar al govern català la dotzena d'organitzacions que formen la taula en defensa del sector social i d'atenció a les persones i que es van unir al novembre per denunciar la situació “crítica i insostenible” que pateixen usuaris i professionals. En la reunió que tots ells van mantenir dijous amb el president, Quim Torra; el vicepresident del govern i conseller d'Economia, Pere Aragonès, i el conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, Chakir el Homrani, es va acordar una nova trobada al cap d'un mes per compartir el futur pressupost.

El sector social, format per entitats, sindicats, col·legis professionals i organitzacions empresarials, va manifestar que el pròxim pressupost ha de ser un punt d'inflexió en “clau social” i incorporar algunes de les seves demandes. Les queixes i re-

ivindicacions venen motivades per un “infrafinançament” en la darrera dècada en què les tarifes que la Generalitat paga a les entitats i empreses del sector social han estat congelades i les condicions laborals dels treballadors no s'han equiparat amb les de la gestió directa. Entre les reivindicacions,

La xifra

14.000

euros és la quantitat mínima que han de tenir els salaris per conveni a assolir a les taules de negociació col·lectiva.

es planteja un pla de treball per modificar la inversió actual del 0,5% del PIB fins al 2% en aquest sector en un període aproximat de set anys. També demanen que no hi hagi cap salari per sota dels 14.000 euros anuals i desplegar iniciatives com ara la llei de dependència i la renda garantida, o mesures per facilitar l'accés a l'habitatge i millorar el suport a les famílies. ■